

Till Finansdepartementet

Ert Dnr: Fi2025/02424

**Betänkandet Snabbare bredband i hela landet –
åtgärder för effektivare utbyggnad av
gigabitinfrastruktur (SOU 2025:110)****Sammanfattning**

Stockholms stad avstyrker en ordning där kommunala offentliga organ i praktiken blir skyldiga att upplåta tillträde till egen fysisk infrastruktur utan möjlighet att prioritera kommunala behov och samhällsviktiga funktioner. Stockholms stad efterfrågar därför ett genomförande som klargör att kommunen ska kunna avstå från tillträde, eller ställa villkor, när en upplåtelse riskerar att tränga undan kommunala prioriteringar, påverka driftsäkerhet eller få andra oacceptabla konsekvenser. Sådana skäl bör utgöra objektiva grunder för avslag. Vidare bör villkoren säkerställa att upplåtelser sker på långsiktigt hållbara och ekonomiskt rimliga villkor för kommunen.

Stockholms stad instämmer i utredningens bedömning att någon nationell utvidgning av skyldigheten att tillhandahålla minimiinformation enligt GIA inte bör införas.

Informationsskyldigheten är redan omfattande och det är oklart hur stort det praktiska behovet blir av ytterligare uppgifter.

Stockholms stad delar också utredningens bedömning av vilka svenska tillstånd som omfattas av GIA och instämmer i att civilrättsliga avtal och vissa anmälningar kan behövas för att möjliggöra utbyggnad.

Stockholms stad tillstyrker inriktningen att Sverige avviker från tyst godkännande och i stället använder andra rättsmedel. Samtidigt poängteras att om tidsfristerna inte kan hållas kan detta medföra skadeståndsansvar, vilket i sin tur leder till ökade kostnader för kommunen.

När det gäller den centrala informationspunkten bedömer Stockholms stad att Post- och telestyrelsen är en lämplig ansvarig myndighet. *Stockholms stad tillstyrker* att endast övergripande uppgifter ska lämnas i den centrala informationspunkten och att mer detaljerad minimiinformation i stället lämnas direkt till den som begär den, för att minska säkerhetsrisker. *Stockholms stad avstyrker* utredningens förslag om avgiftsfinansiering genom en årlig avgift

för anmälda nät enligt lagen om elektronisk kommunikation (LEK) och efterfrågar en finansieringsmodell som inte hämmar utbyggnad eller leder till omotiverade kostnadspåslag.

Avslutningsvis framhåller Stockholms stad behovet av tydligare nationell styrning av ledningsinformation, särskilt avseende svarstider, dataformat och informationskvalitet. Stockholms stad lyfter att Post- och telestyrelsens webbtjänst Ledningskollen kan vara en möjlig enhetlig plattform för ledningsinformation och att detta bör beaktas i det fortsatta arbetet.

Nedan redovisas Stockholms stads synpunkter på utvalda avsnitt i utredningen. Synpunkterna kan avse ett eller flera avsnitt i betänkandet och har placerats under respektive rubrik enligt en huvudfrågeprincip.

Ställningstaganden

9 Tillträde till befintlig fysisk infrastruktur

Stockholms stad avstyrker att genomförandet och tillämpningen utformas så att kommunala offentliga organ i praktiken blir skyldiga att upplåta tillträde till egen fysisk infrastruktur utan en tydlig möjlighet och utrymme att prioritera kommunala behov och samhällsviktiga funktioner.

Mot den bakgrunden anser Stockholms stad att Sverige behöver använda det utrymme som finns enligt GIA för att identifiera kategorier av fysisk infrastruktur där offentliga organ kan underlåta att tillämpa tillträdesskyldigheten.

Stockholms stad anser därför att det i genomförandet behöver tydliggöras att kommunen ska kunna avstå från tillträde, eller ställa krav på villkor, när en ny upplåtelse riskerar att tränga undan kommunala prioriteringar, påverka driftsäkerhet eller medföra oacceptabla konsekvenser för stadens verksamhet. Dessa aspekter behöver kunna beaktas i den praktiska tillämpningen av förordningens regler om tillträde och undantag.

Staden vill också framhålla att villkoren för tillträde behöver säkerställa att kommunen inte hamnar i upplåtelser som är långsiktigt ofördelaktiga ur ett ekonomiskt perspektiv.

10 Öppenhet avseende fysisk infrastruktur

10.2 Nationell utvidgning av skyldigheten om tillhandahållande av minimiinformation

Stockholms stad tillstyrker utredningens bedömning att någon nationell utvidgning av skyldigheten att tillhandahålla minimiinformation enligt artikel 4.1 i GIA inte bör införas.

Informationsskyldigheten är redan omfattande och Stockholms stad delar utredningens bedömning att ytterligare skyldigheter riskerar att bli oproportionerliga. I Sverige, där utbyggnadsgraden är hög och etablerade arbetssätt för utbyggnad och samförläggning finns, är det särskilt viktigt att undvika krav som skapar parallella processer eller ger begränsad praktisk effekt.

13 Tillståndsförfaranden och ledningsrätter

13.3 Berörda tillstånd

Stockholms stad tillstyrker utredningens bedömning avseende vilka svenska tillstånd som omfattas av GIA. Stockholms stad delar också utredningens bedömning att det, utöver de tillstånd som omfattas av GIA, ibland kan behövas civilrättsliga avtal eller att en åtgärd anmäls enligt vissa regler för att kunna bygga ut nät med mycket hög kapacitet.

14 Avsaknad av ett beslut om tillståndsansökan

14.1 Tyst godkännande

Stockholms stad tillstyrker inriktningen att Sverige avviker från tyst godkännande genom att istället tillämpa andra rättsmedel enligt artikel 8.2 i GIA. Samtidigt vill Stockholms stad understryka att om tidsfristerna inte kan hållas kan detta medföra skadeståndsansvar, vilket ställer krav på tydliga rutiner och tillräckliga resurser hos berörda kommunala myndigheter.

14.3 Rättsmedel och konsekvenser

Stockholms stad delar inte utredningens antagande att ökade kostnader kopplade till nya rättsmedel och eventuellt fler ärenden kan hanteras inom befintliga budgetramar.

Särskilt inom byggnadsnämndernas tillsyn och handläggning kan även en liten volymökning innebära merkostnader eftersom varje ärende måste utredas.

19 Central informationspunkt

Stockholms stad tillstyrker förslaget att inrätta en central informationspunkt och vill samtidigt framhålla att det behövs tydligare nationell styrning av ledningsinformation. Detta gäller särskilt krav på svarstider, dataformat och informationskvalitet, liksom behov av standardisering och ökad automatisering samt uppföljning och tillsyn.

Stockholms stad bedömer att en sådan utveckling kan bidra till minskade skador och färre fördröjningar i samband med bygg- och anläggningsarbeten, samt att arbetet behöver ske med beaktande av informationssäkerhet (bland annat NIS2 och cybersäkerhetslagstiftning).

Stockholms stad vill vidare lyfta att Post- och telestyrelsens webbtjänst Ledningskollen kan vara en möjlig enhetlig plattform för ledningsinformation och att detta bör beaktas i det fortsatta arbetet.

19.2 Myndighet med ansvar för den centrala informationspunkten

Stockholms stad instämmer i att PTS är lämplig myndighet att ansvara för en central informationspunkt enligt GIA.

Stockholms stad delar även bedömningen att det är samhällsekonomiskt ineffektivt med flera parallella informationspunkter och att antalet därför bör begränsas.

19.3 Minimiinformation och säkerhet

Stockholms stad tillstyrker utredningens förslag om kompletterande regler för hur minimiinformation ska begäras och lämnas ut.

Stockholms stad delar också utredningens utgångspunkt att rätten till minimiinformation enligt GIA måste fungera i praktiken, men att det samtidigt behöver finnas skydd som tar hänsyn till Sveriges säkerhet.

Stockholms stad ser positivt på att de föreslagna reglerna om begäran av minimiinformation är utformade för att minska risken för att information används till andra och oönskade ändamål än det som GIA avser.

Stockholms stad tillstyrker även förslaget att nätoperatörer och offentliga organ bara ska lämna vissa övergripande uppgifter till den centrala informationspunkten. Mer detaljerad minimiinformation bör istället lämnas direkt till den operatör som begär informationen, när det finns ett konkret behov.

Stockholms stad delar bedömningen att det kan innebära en risk för Sveriges säkerhet om minimiinformation samlas och blir sökbar på ett och samma ställe. Uppgifter som var för sig inte behöver vara känsliga kan bli säkerhetskänsliga när de tillsammans ger en överblick över exempelvis nät, anläggningar och byggnader.

Stockholms stad bedömer därför att det är viktigt att så långt det går minska riskerna med att i den centrala informationspunkten samla stora mängder information om kritisk infrastruktur och om byggnader som offentliga organ äger eller kontrollerar.

19.7 Avgifter

Stockholms stad avstyrker utredningens förslag att finansiera den centrala informationspunkten med en årlig avgift för tillhandahållare av allmänna elektroniska kommunikationsnät som är anmälda enligt lagen om elektronisk kommunikation (LEK).

Stockholms stad anser att finansieringen behöver utformas så att den inte bromsar utbyggnaden eller leder till kostnadspåslag som är svåra att motivera. Utredningen bedömer också att kostnaderna för den centrala informationspunkten kan förväntas bli höga, vilket gör valet av finansieringsmodell särskilt viktigt.

Om avgifter ändå skulle övervägas behöver avgiftsnivåer och fördelningsprinciper vara öppna, rimliga och förutsägbara över tid.

Stockholms stads fibernätsleverantör AB Stokab har i sina synpunkter särskilt lyft risken för höga löpande avgifter och avstyrkt den föreslagna avgiftsfinansieringen.

Stockholm som ovan

Karin Wanngård
Kommunstyrelsens ordförande